

Olsztyn, 8 maja 2025 r.

PS-VI.431.1.6.2025.MP

Szanowna Pani
Ewa Argalska
Dyrektor
Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu
ul. Dworcowa 31
12-130 Pasym

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.272.2025 z 27 marca 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Marzena Przybylska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Lilla Kondrusik – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu. Czynności kontrolne rozpoczęto 4 kwietnia 2025 r. r. i zakończono 9 kwietnia 2025 r.

Przedmiot kontroli obejmował planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025, poz. 49) – zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U.2025, poz. 395)– zwanego dalej rozporządzeniem;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809) – zwanej dalej KRiO.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / Dom/ DdD Nr 2/ Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu,
2. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu i jednocześnie Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu, panią Ewę Argalską,
3. Koordynator – co oznacza: Koordynatora Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu, panią
4. Statut – co oznacza: *Statut Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu,*
5. Regulamin – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu,*
6. Wykaz kadry – co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą,* sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
7. Wykaz dzieci – co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli,* sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,

8. Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
9. diagnoza / diagnoza psychofizyczna – co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
10. plan / plan pomocy – co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
11. karta – co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
12. Zespół – co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wrispz,
13. ocena / okresowa ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
14. IPU – co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wrispz,
15. mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapii,
16. mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą). Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Ewy Argalskiej – Dyrektora oraz pani.....– koordynatora DdD nr 2, która w dniach 7-8 kwietnia 2025 r. zastępowała Dyrektora podczas jej nieobecności **/akta kontroli str. 1/**. Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji, informacji i wyjaśnień przekazanych bezpośrednio przez Dyrektora, rozmów przeprowadzonych z wychowankami oraz oględzin pomieszczeń Placówki.

Działalność Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością i uchybieniem.**

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Szczycieński. Dysponuje łącznie 14 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu*, przyjęty Uchwałą Nr XXI/210/2013 Rady Powiatu w Szczycie z dnia 26 marca 2013 r. **/akta kontroli str. 2-4/**,
- *Regulaminu Organizacyjnego Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu* **/akta kontroli str. 5-11/**
- *Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu*, stanowiący Załącznik Nr 2 do *Regulaminu Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego w Pasymiu*, zatwierdzonego Uchwałą Nr 20 /V/2021 Zarządu Powiatu w Szczycie z dnia 22 marca 2021 r., **/akta kontroli str. 12-24/**.

Ustalono, iż w badanym okresie, praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce realizowana była m.in. w oparciu o:

- *Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu na rok 2024 /akta kontroli str. 25-41/,*
- *Plan pracy opiekuńczo-wychowawczej Domu dla Dzieci Nr 2 w Pasymiu na rok 2025 /akta kontroli str. 42-59/,*
- *Plan pracy psychologa od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. /akta kontroli str. 60-61/,*
- *Plan pracy psychologa od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. /akta kontroli str. 62-63/,*
- *Plan pracy pedagoga na 2024 r. /akta kontroli str. 64-67/,*
- *Plan pracy pedagoga na 2025 r. /akta kontroli str. 68-71/.*

Ponadto, kwestie opiekuńczo-wychowawcze w Placówce normowały następujące zarządzenia:

- *Zarządzenie Nr 8/23 z dnia 25 kwietnia 2023 r., a następnie Zarządzenie Nr 4/2024 Dyrektora Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie wysokości kwoty do własnego dysponowania oraz zasad jego przyznawania w Domach dla Dzieci w Pasymiu /akta kontroli str. 72-78/,*
- *Zarządzenie Nr 6/2023 Dyrektora Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Domów dla Dzieci w Pasymiu z dnia 30 stycznia 2023 roku w sprawie nagród przyznawanych za osiągnięcia szkolne wychowanków /akta kontroli str. 79-80/.*

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą DdD Nr 2 w Pasymiu kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował także funkcję Dyrektora pozostałych dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych, działających w strukturze Centrum, to jest Domu dla Dzieci nr 1 i Domu dla Dzieci nr 3 w Pasymiu.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 81-82/, na stanowiskach pracowników pedagogicznych w badanym okresie, poza Dyrektorem zatrudnionych było łącznie 10 osób, w tym:

- koordynator-starszy wychowawca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca – 2 osoby, w wymiarze 2 etatów,
- wychowawcy – 3 osoby, w wymiarze 3 etatów,
- młodszy wychowawca – 2 osoby, w wymiarze 2 etatów,
- pedagog – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- psycholog – 1 osoba w wymiarze 1/2 etatu.

Pedagog i psycholog (w ramach wskazanych etatów) świadczyli również pracę w pozostałych Domach dla Dzieci w Pasymiu.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano kwalifikacje wszystkich pracowników wykazanych w Wykazie kadry i stwierdzono, że wszystkie osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje do zajmowanych stanowisk, określone w art. 97 ust. 3 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora), a także w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób).

W aktach osobowych każdego pracownika znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie także wymogów określonych w art. 97 ust.3 pkt. 3-5 ustawy wrispz (w przypadku

Dyrektora) oraz w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych pracowników), tj., że osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stwierdzono jednak, że w oświadczeniu złożonym przez młodszego wychowawcę – obywatela Ukrainy, zatrudnionego w Placówce od 8.09.2023 r. do 4.03.2024 r. (z Wykazu kadry poz. 10) nie uwzględniono klauzuli dotyczącej odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia – zgodnie z zapisem art. 27 ust. 14a ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa (tj. Dz.U 2023, poz. 103) – w brzmieniu odpowiadającym dacie zatrudnienia ww.

Zapytana o przyczynę powyższego uchybienia, Dyrektor odpowiedziała, że: „ (...) informuje, że oświadczenie wynikające z uowrispz Pani [tu imię] podpisała, ale przez przeoczenie zabrakło pod nim klauzuli „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Oświadczam również, że w przypadku ponownego zatrudnienia obywatela Ukrainy w naszych placówkach dopełnione zostaną wszelkie formalności, o których mowa w w/w ustawach” **/akta kontroli str. 83-84/.**

Biorąc pod uwagę fakt, że ww. osoba złożyła wymagane oświadczenie (bez wymaganej klauzuli) oraz, że nie jest już zatrudniona w Placówce, a uchybienie, poza formalnym brakiem, nie wywołało negatywnych skutków, odstąpiono od wydania zalecenia w tym zakresie. Jednakże w ramach instruktażu Dyrektora pouczono o konieczności weryfikowania kwalifikacji obywateli Ukrainy nie tylko na podstawie ustawy wrispz ale także innych aktów prawnych, w tym ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ponadto, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz, osoby wymienione w Wykazie kadry posiadały także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki, sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów art. 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. 2024 poz. 560) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Kontrolującym przedłożono wydruki potwierdzające, że wszystkie osoby wymienione w Wykazie kadry zostały zweryfikowane w Rejestrze w terminach określonych w obowiązujących przepisach przez pracodawcę (i w nim nie figurują), tj. Dyrektor przez Starostę Szczycieńskiego, pozostałe osoby przez Dyrektora Centrum.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień kontroli w DdD Nr 2 na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 85-89/**. W Jednostce nie przebywały dzieci, umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz. Z Wykazu dzieci wynika, że w dacie kontroli w Domu przebywało dwoje poniżej 10 roku życia. Umieszczone zostały w nim jednak wspólnie ze starszym rodzeństwem, na co zezwala art. 95 ust. 2 ustawy wrispz zgodnie z którym umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest możliwe w przypadku, gdy umieszczona jest w niej także matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Stwierdzono, iż na dzień kontroli 7 wychowanków przebywało poza Placówką, w tym 2 w internatach, 3 w mow, 2 w mos. W dacie kontroli w Domu przebywało 3 pełnoletnich wychowanków. Ustalono ponadto, że w okresie podlegającym kontroli żadne dziecko nie zostało adoptowane ani nie zostało przeniesione do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej **/akta kontroli str. 90/**.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, stanowiących **akta kontroli str. 85-89**:

- 9 wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 1 wychowanek posiadał opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się,
- 1 wychowanek posiadał opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

a. planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

W celu oceny realizacji zadań objętych przedmiotem kontroli analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 1, 4, 11, 13 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka. Z przedłożonej kontrolującym dokumentacji wynika, iż diagnozy psychofizyczne były sporządzane przez pedagoga i psychologa niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki. Ustalono, iż diagnozy były aktualizowane w przypadkach zaistnienia nowych okoliczności mających wpływ na funkcjonowanie dziecka **/akta kontroli str. 91-110/**. Zgodnie z § 14 ust. 4 diagnoza winna zawierać odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. W analizowanych diagnozach wszystkie informacje, o których mowa powyżej uwzględniono w jednym punkcie „*Wskazania*”.

Dyrektor poinformował, że po uzyskaniu instruktażu podczas kontroli problemowej przeprowadzonej w Domu dla Dzieci nr 1 w Pasymiu (kontrolę zrealizował zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniach 3-6 września 2024 r., wystąpienie pokontrolne z dnia 21 października 2024 r., PS-VI.431.1.22.2024.ICh) wprowadzono do stosowania nowy druk diagnozy psychofizycznej dziecka, uwzględniający wszystkie elementy wskazane w § 14 ust. 4 rozporządzeniu, które rozpisano oddzielnie. Zespołowi inspektorów przedstawiono Diagnozę psychofizyczną – aktualizację sporządzoną 21 lutego 2024 r. dziecku z Wykazu dzieci poz. 1, którego dokumentację poddano analizie, sporządzoną wg. nowego wzoru **/akta kontroli str. 111-114/**.

▪ **poprawność opracowania planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p.s. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy (niezwłocznie po jej sporządzeniu) oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Przedłożona dokumentacja wskazuje, że plany pomocy wychowanków z Wykazu dzieci poz. 1, 4 i 14 opracowane były przed sporządzeniem diagnozy psychofizycznej dziecka, tj.:

- wychowanek z Wykazu dzieci poz. 1 – data sporządzenia diagnozy 11.04.2024 r., data widniejąca na planie 22.03.2024 r.
- wychowanek z Wykazu dzieci poz. 4 – data sporządzenia diagnozy 11.04.2024 r., data widniejąca na planie 22.03.2024 r.
- wychowanek z Wykazu dzieci poz. 13 – data sporządzenia diagnozy 09.09.2022 r., data widniejąca na planie 20.08.2022r. **/akta kontroli str. 85, 86, 115- 175/**.

Dyrektor Placówki zapytana o przyczynę powyższej nieprawidłowości odpowiedziała: „ (...) *błąd nie wynika z wcześniejszego sporządzenia IPP [indywidualny plan pomocy] natomiast wynika z braku uważności*

i pomyłki pisarskiej, i tak:

[imię i nazwisko wychowanka]: *omyłkowa data 20.08.2022 r. (2 dni po przyjęciu dziecka do Placówki), powinno być 20.09.2022 r.*”

[imiona i nazwiska wychowanków] *(dzieci tego samego wychowawcy) omyłkowa data 22.03.2024 r. (4 dni po przyjęciu dziecka do placówki) winno być 22.04.2024 r.*” **/akta kontroli str. 176-177/**.

W ocenie kontrolujących trudno jest przyjąć, że omyłka pisarska wystąpiła aż w 3 z 4 analizowanych przypadków i powtarzana była na wielu stronach, dlatego też zespół kontrolujących nie przyjął wyjaśnień Dyrektora w tej sprawie. Przyczyną powstania powyższej nieprawidłowości mógł być brak znajomości przez wychowawców obowiązujących przepisów w tym zakresie, a jej skutkiem sporządzenie planów pomocy dziecku bez uwzględnienia danych zawartych w diagnozach. Sporządzenie planu na podstawie diagnozy psychofizycznej jest niezwykle ważne, ponieważ to diagnoza zawiera wszystkie istotne dane dotyczące wychowanka i jego sytuacji rodzinnej, wraz z istotnymi wskazaniem specjalistów do dalszej pracy z dzieckiem i jego rodziną. Wszelkie działania dotyczące wychowanka należy planować na jej podstawie. Właściwe opracowanie planu w oparciu o diagnozę psychofizyczną to podstawa skutecznej pracy z wychowankiem. Dlatego też, dodatkowo w ramach instruktażu szczegółowo omówiono powyższe wskazując na zasadność i konieczność respektowania tego przepisu.

Stwierdzono, że plany modyfikowano co pół roku, po omówieniu sytuacji dziecka podczas posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Zawierały daty ich sporządzenia i aktualizacji, tym samym potwierdzając, że plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku, o czym mowa w § 15 ust. 5 rozporządzenia.

Ustalono, iż plany poddane analizie, zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4 a ustawy wrispsz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu. Jednakże w przypadku 1 planu, gdzie na 1 stronie dokonywano 2 wpisów (2 aktualizacji) dziecko podpisało się raz na dole kartki. W opinii kontrolujących zasadnym byłoby aby dziecko akceptowało każdą zmianę, co szeroko omówiono z Dyrektorem w ramach instruktażu.

Zgodnie z § 15 ust. 4 rozporządzenia plan pomocy opracowywany jest m.in. na podstawie analizy potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym oraz jego rozwoju edukacyjnego. Stwierdzono, że w planach uwzględniano wszystkie ww. sfery.

W myśl zapisów § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający jego powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Analiza planów przedłożonych kontrolującym wykazała, iż zawierały one cel pracy z dzieckiem, cele długoterminowe i krótkoterminowe oraz działania **/akta kontroli str. 115-175/**. Stwierdzono, że nie dokonano podziału działań na działania krótkoterminowe i długoterminowe, jednakże analiza treści działań ujętych w planach wykazała, iż wskazywano w nich oba rodzaje działań. W związku z powyższym kontrolujący odstąpili od wydania zaleceń w tym zakresie. Jednocześnie w ramach bieżącego instruktażu wskazali na zasadność wyodrębniania w planach zarówno działań długoterminowych jak i krótkoterminowych oraz przypisywania ich odpowiednio celom długoterminowym i krótkoterminowym. Plany pomocy zawierały cel pracy z dzieckiem, który ulegał modyfikacji jeśli zmieniała się sytuacja dziecka.

Stwierdzono, że w planach starszych wychowanków, których dokumentację poddano analizie, wychowawcy uwzględniali działania mające na celu przygotowanie ich do samodzielnego życia **/akta kontroli str. 130-131,141/**. W opinii zespołu kontrolujących, w przypadku wychowanków, którzy w niedługim czasie osiągną pełnoletność (np. wychowanków z Wykazu dzieci spod poz. 11 i 13), zasadnym byłoby uwzględniać w planie również realizację działań związanych z przygotowaniem do samego procesu usamodzielnienia np. poprzez wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia i podjęcia prac koncepcyjnych nad IPU, co omówiono w ramach instruktażu.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispsz plan pomocy dziecku winien być sporządzany i realizowany przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Ustalono, że plany pomocy oraz ich modyfikacje dotyczące wychowanków z Wykazu dzieci pod poz. 1 i 4 podpisane były przez asystenta rodziny, co stanowi

potwierdzenie, że realizowano ww. obowiązek. W przypadku wychowanka z Wykazu dzieci pod poz. 11 nie było zasadności realizacji tego obowiązku, gdyż jego ojciec nie żyje, a matka pozbawiona była władzy rodzicielskiej i nie prowadzono pracy w kierunku jego powrotu do rodziny. W przypadku wychowanka w wykazie dzieci pod poz. 13 ojca pozbawiono władzy rodzicielskiej, natomiast matka miała ograniczoną władzę rodzicielską. Jak podała Dyrektor: „ (...) w przypadku matki [imię i nazwisko dziecka], której miejsce zamieszkania nie było nikomu znane od chwili umieszczenia dziecka w pieczy do dnia 31.08.2024 r., kiedy to wychowawca pozyskał informację o miejscu zamieszkania matki, praca z żadnym z ops-ów nie była możliwa. Dopiero we wrześniu 2024 r. została nawiązana współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim w celu ustalenia sytuacji finansowej i bytowej matki [tu imię i nazwisko chłopca]. Po rozmowie z pracownikiem socjalnym [tu imię i nazwisko] zostało ustalone, że pani [tu imię] zwróciła się o pomoc finansową. W dalszej rozmowie wychowawca poinformował, że czworo dzieci pani [tu jej imię i imiona dzieci] przebywa w naszej placówce. Ten fakt matka dzieci zataiła w rozmowie z pracownikiem socjalnym. Od tamtej pory wszelkie zapisy dotyczące planowania pracy z dzieckiem są konsultowane [z pracownikiem socjalnym] podczas rozmów telefonicznych co ma odzwierciedlenie w notatkach wychowawcy oraz kartach pobytu”. Powyższe potwierdziła przedłożona dokumentacja **/akta kontroli str. 178-187/**.

Stwierdzono, iż ujęte w planach terminy realizacji poszczególnych celów nie zawsze były precyzyjnie określone, np. wpisy: „według potrzeby” czy „praca ciągła”. Powyższe wskazuje, iż określano częstotliwość podejmowanych działań, a nie termin ich realizacji. W opinii kontrolujących precyzyjne dookreślenie terminów umożliwia weryfikację realizacji poszczególnych działań ujętych w planach, daje też motywację do sprawnego działania i realizacji zadań w określonym czasie. Powyższe omówiono z Dyrektorem i udzielono instruktażu aby do zaplanowanych działań określać w miarę możliwości konkretne terminy.

Ustalono, iż plany pomocy i ich aktualizacje były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami /orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania.

Analiza planów wykazała, iż uwzględniono w nich kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi, a także rozwój pasji i zainteresowań dziecka.

Realizację działań ujętych w planach pomocy dokumentowano w: dzienniku zajęć wychowawczych, zeszycie uwag i pochwał, zeszycie wyjść poza placówkę, wydawania leków, kartach kontaktów z rodziną oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, znajdującej się w teczkach prowadzonych przez wychowawców oraz specjalistów (m.in. kartach pobytu, kartach udziału w zajęciach specjalistycznych, arkuszu badań i obserwacji).

- **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej dla każdego dziecka winno się prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, natomiast dla dziecka, które wymaga uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez pedagoga lub psychologa – kartę udziału w zajęciach wraz z opisem ich przebiegu.

Stwierdzono, że pedagog prowadził dla każdego dziecka, którego dokumentację analizowano, *arkusz badań pedagogicznych oraz arkusz obserwacji pedagogicznych*. Wychowankom, z którymi

realizował zajęcia prowadził *kartę udziału w zajęciach wraz z opisem ich przebiegu* oraz *Rejestr przeprowadzonych rozmów i porad pedagogicznych* /akta kontroli str. 188-193/.

Na podstawie analizy dokumentacji i informacji Dyrektora ustalono, że psycholog w okresie podlegającym kontroli prowadził następującą dokumentację z pracy z dzieckiem: *Rejestr przeprowadzonych rozmów, porad psychologicznych i obserwacji, Arkusz badań psychologicznych* oraz *Arkusz zajęć* – dla wychowanków, z którymi prowadził zajęcia. Jednocześnie na podstawie analizy dokumentacji oraz informacji udzielonej przez Dyrektora /akta kontroli str. 194-195/ ustalono, że po uzyskaniu instruktażu podczas kontroli problemowej przeprowadzonej w Domu dla Dzieci Nr 1 w Pasymiu (kontrolę zrealizował zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniach 3-6 września 2024 r., wystąpienie pokontrolne z dnia 21 października 2024 r., PS-VI.431.1.22.2024.ICH) wprowadzono zmiany w zakresie dokumentacji prowadzonej przez psychologa. Od tego czasu psycholog prowadzi takie dokumenty jak: *Arkusze obserwacji psychologicznych, Arkusz badań psychologicznych, Arkusze zajęć* – dla wychowanków, z którymi prowadził zajęcia oraz *Rejestr prowadzonych rozmów, porad psychologicznych* /akta kontroli str. 196-200/.

Przedłożona kontrolującym dokumentacja prowadzona przez pedagoga i psychologa uwzględniała podejmowane przez nich działania w zakresie zaspokajania potrzeb wychowanków.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno się prowadzić kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W większości zawierały one obszernie informacje dotyczące poszczególnych obszarów funkcjonowania dziecka, za wyjątkiem kart pobytu wychowanka z Wykazu dzieci – poz. 11, które w opinii zespołu kontrolerów należałoby uszczegółowić. Powyższe zostało omówione w ramach bieżącego instruktażu z Dyrektorem. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne /akta kontroli str. 201- 212/.

Jednym z obszarów uwzględnionych w karcie pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku. Jak podał Dyrektor w informacji ustnej przyjętej do protokołu, w Placówce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi. W większości przypadków decyzje o urlopowaniu dzieci do domów rodzinnych podejmuje Dyrektor. Rodzice zwracają się z prośbą o zgodę na urlopowanie dziecka i wypełniają oświadczenie o wzięciu odpowiedzialności za dzieci w okresie urlopowania. Dzieci utrzymują z rodziną i bliskimi kontakty osobiste i telefoniczne, mogą korzystać z telefonu „grupowego”. Rodzina ma możliwość przenocowania w Placówce /akta kontroli str. 213-214/. Podejmowanie przez Placówkę działania w powyższym zakresie znajdują odzwierciedlenie w kartach pobytu i prowadzonej dokumentacji

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wriospz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje

okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 28 lutego 2024 r., 28 sierpnia 2024 r., 27 lutego 2025 r.

Po posiedzeniu zespołu sporządzano dla każdego wychowanka osobno dokument pn. *karta z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka /akta kontroli str. 215-239/*. Stwierdzono, że w dokumencie tym odnoszono się do wszystkich obszarów wskazanych w art. 136 ustawy wrispz. Wnioski podjęte na posiedzeniu zespołu przekazywano następnie do właściwego sądu rodzinnego.

Zgodnie z art. 4a ustawy wrispz podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy wrispz, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają.

Ustalono, że w Domu fakt wysłuchania dziecka, w związku z dokonywaniem okresowej oceny jego sytuacji, dokumentowano poprzez podpisanie się przez wychowanka na *karcie z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka /akta kontroli str. 215-239/*.

b. planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Analiza dokumentacji wychowanka, który w bieżącym roku ukończył 18 lat (w Wykazie dzieci pod poz. 13) wykazała, iż w planie pomocy (aktualizacja z 28.08.2024 r.) w sferze rozwojowej uwzględniono „*planowanie z wychowankiem przyszłości i podejmowanie nowych działań*”, nie uwzględniono natomiast działań związanych z opracowaniem IPU. Kontrolującym przedstawiono program usamodzielnienia wychowanka, który zawierał m.in:

- informacje o wychowanku,
- dane dotyczące opiekuna usamodzielnienia,
- informacje o ewentualnym planie nauki wychowanka,
- dane dotyczące rodziny naturalnej.

Przepisy art. 145 ust. 2 ustawy wrispz wskazują, iż osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Następnie, stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 powyższego aktu prawnego, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia. W dokumentacji wychowanka, o którym mowa powyżej, znajdowały się informacje, potwierdzające wskazanie opiekuna usamodzielnienia oraz kserokopia IPU, zatwierdzonego przez Dyrektora właściwego PCPR **/akta kontroli str.240-246/**.

4. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniach 4 kwietnia 2025 r. rozmowy z 4 wychowankami, którzy wyrazili na to zgodę. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 10 wychowankami, gdyż:

- 3 wychowanków przebywało w mow,
- 2 wychowanków przebywało w mos,
- 2 wychowanków przebywało w internacie,
- 3 odmówiło rozmowy (w tym jedno dziecko w wieku przedszkolnym).

Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 247-250.**

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie wskazali, iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi, mogą jeździć do domów rodzinnych, o ile sąd tego nie zakazał, rodzice i bliscy mogą ich odwiedzać w Placówce. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć, wychowankowie odpowiedzieli, że na wszystkich wychowawców, Dyrektora i specjalistów. Zapewnioną im w Placówce opiekę ocenili pozytywnie, wszyscy wychowankowie potwierdzili też, że w Placówce czują się bezpiecznie. Wszyscy stwierdzili też, że Placówka zaspokaja ich potrzeby, informując zespół kontrolerów, że mają wszystko co jest im potrzebne. Żadne z dzieci nie zgłosiło problemów z zaopatrzeniem w odzież, obuwie czy kosmetyki. Wszystkie dzieci poinformowały, że wyżywienie w Placówce jest dobre i w wystarczającej ilości, a ich propozycje posiłków są uwzględniane w menu.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku 3 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej dodając m.in.: „*nie wiem jak one [te dokumenty] się nazywają ale ogólnie to rozmawiamy o moich planach*”, „*myślę, że tak, choć ja ich nie czytam, bo te dokumenty są długie*”, 1 wychowanek poinformował „*nie wiem, chyba tak*”.

Ponadto 3 wychowanków wskazało, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka i udziela się im w tym zakresie wyjaśnień, 1 z wychowanków dodał m.in.: „*wychowawca mi dużo tłumaczy, rozmawiamy o usamodzielnieniu*”, 1 wychowanek wskazał, że nie wie.

Zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał Dyrektorowi, aby podczas rozmów z dziećmi na bieżąco omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy oraz wyjaśniać wszelkie kwestie związane z postanowieniami zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

5. Pozostałe ustalenia

W dniu 3 września 2025 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 251-252.**

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na parterze dwukondygnacyjnego budynku przy ul. Dworcowej 29 i składa się z:

- 1 pokoju mieszkalnego 4-osobowego, 1 pokoju 3-osobowych, 4 pokoi dwuosobowych, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- salonu stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w sofę, stół z krzesłami, szafę, komody, telewizor, kącik komputerowy oraz miejsce do pracy dla wychowawców, połączonego z kuchnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD o), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- 2 łazienek z 3 prysznicami i 2 umywalkami, a także 2 toaletami (umożliwiającymi korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny), znajdują się w niej także pralka i suszarka elektryczna do ubrań.

Podczas przeprowadzania oględzin stwierdzono, że stan sanitarny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń a pokoje urządzone były zgodnie z gustem dzieci.

Kontrolowana Jednostka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

6. Uwagi i wnioski

Poza stwierdzonymi uchybieniem i nieprawidłowością, polegającą na sporządzeniu planów pomocy dziecku przed sporządzeniem diagnoz psychofizycznych, Placówka realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały zidentyfikowanym problemom. Obszerna dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieciom. Jednakże rekomenduje się w planach wychowanków w wieku ok. 17-18 lat uwzględniać działania związane z samym procesem usamodzielnienia, a karty pobytu uzupełniać bardziej szczegółowo.

7. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Zgodnie z § 15 ust. 4 rozporządzenia plany pomocy dziecku sporządzać m.in. na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Lilla Kondrusik - *główny specjalista*

Marzena Przybylska - *główny specjalista*